

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

The Development of Constructivist Learning Activities Set to Western Music Learning for Grade 7

พิชชาพร สมหวัง¹, สยาม จวงประโคน²

Pichaporn Somwang¹, Sayam Chuangprakhon²

Received: 21 February 2020

Revised: 24 March 2020

Accepted: 22 April 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) ศึกษาทักษะทางดนตรีสากลของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากลตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากลตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนนำร่องพัฒนศึกษาธิราชวิทยาลัย อ่างทอง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 10.39 และ 16.76 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียนพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาทักษะดนตรีสากลของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ผู้วิจัยได้สังเกตและมีเกณฑ์การประเมินทักษะในขณะที่นักเรียนลงมือทำกิจกรรมพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีการพัฒนาด้านทักษะอยู่ในระดับดี

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ พบว่า นักเรียนส่วนมากความคิดเห็นในระดับมาก

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล, ทักษะทางดนตรีสากล, ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

¹ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
E-mail: khamngeun.ps@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม E-mail: sayam.c@msu.ac.th

¹ M.M. in Music, College of Music, Mahasarakham University, Thailand

² Assistant Professor, College of Music, Mahasarakham University, Thailand

Abstract

The purposes of this research were: 1) study the learning achievement of learners 2) study international musical skills and 3) study the satisfaction of student's learning with international music learning activities based on constructivist theory Grade 7 students. The target group were 30 students in Grade 7 Class 1/1 Nam Phong Phatthanasuksa Ratchamangkhalapisek School, Nam Phong District, Khon Kaen Province, 2nd semester of academic year 2017.

The result showed that:

1. The average score before and after learning was 10.39 and 16.76, respectively. When comparing before and after learning, it was found that the post-test scores of students were higher than pre-test at the statistical significance level of .05.
2. The international music skills of learners using international music learning activities revealed that most learners had developed good skills.
3. The satisfaction of students studying with the international music learning activities showed that most students had opinions at a high level.

Keywords: Learning Activities, International Music, Constructivist

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยเข้าสู่ยุคแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้ได้รับข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและไม่มีขีดจำกัด ซึ่งในยุคศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นการเรียนรู้มากกว่าความรู้ กล่าวคือ ความรู้ไม่นิ่ง ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับจะล้าสมัยอย่างรวดเร็ว สิ่งสำคัญที่สุดคือผู้เรียนต้องมีความใฝ่รู้ อยากรู้ ไม่อยู่นิ่ง และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา กระบวนการหาคำตอบสำคัญกว่าคำตอบที่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้สำคัญกว่าความรู้ ดังนั้น การมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้ ต้องเกิดการที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง มีการแก้ปัญหาและค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนคอยช่วยสนับสนุนความรู้นั้น (สุมาลี ชัยเจริญ, 2557)

หลักสูตรแกนกลางของการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐานการเรียนรู้

รู้ในกลุ่มสาระศิลปะ เป็นกลุ่มที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ สาระการเรียนรู้ (ดนตรี) มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรี แสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่า ดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลงและเล่นดนตรี

ในรูปแบบต่างๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรีและแสดงความรู้สึที่มีต่อดนตรี ในเชิงสุนทรีย์ มีความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ดนตรีช่วยพัฒนาเด็กได้อย่างไร ดนตรีมีความสำคัญต่อเด็กและเด็กจำเป็นต้องอาศัยดนตรีในการพัฒนาทั้งร่างกาย สมอ อารมณ์ จิตใจและสังคม ดนตรีจึงได้รับการพัฒนาเข้ามสู่ระบบการศึกษาใหม่ โดยเข้าสู่ระบบการศึกษาการเรียนรู้ดนตรีที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการเรียนรู้แขนงอื่น เพราะดนตรีเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเสียง และต้องใช้ทักษะเทคนิคของการเคลื่อนไหวร่างกายเมื่อต้องเรียนรู้การปฏิบัติดนตรี รวมทั้งการแสดงหรือการเคลื่อนไหวที่มีดนตรีประกอบ (สุกรี เจริญสุข, 2548)

การเรียนรู้ดนตรีในส่วนที่เป็นทฤษฎีก็มีความสำคัญ เนื้อหาในส่วนของความรู้ ความจำ คล้ายกับการศึกษาวิชาความรู้ทั่วไปที่สามารถเรียนรู้ได้โดยการอ่าน ท่องจำ เล่าสู่ฟัง การดู การศึกษาด้วยตนเอง และมีแหล่งความรู้อยู่มากมายให้ศึกษาค้นคว้า ตัวอย่างของคุณภาพผู้เรียนเมื่อเรียนรู้เนื้อหาส่วนนี้แล้ว คือ ต้องสามารถระบุรูปร่างเครื่องดนตรี การแยกประเภทเครื่องดนตรี ระบุความสำคัญและประโยชน์ของดนตรี ทฤษฎีดนตรี สังคีตนิยม แนวเพลงประเภทต่างๆ การจัดการเรียนเนื้อหาในส่วนนี้สามารถวัดประเมินผลเป็นรูปประธรรมได้ การเรียนรู้เนื้อหาในส่วนนี้ของผู้เรียนยังมีความจำเป็น เพื่อเป็นข้อมูลความรู้พื้นฐานเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนที่จะรับรู้ถึงดนตรีที่แท้จริงอีกชั้นหนึ่ง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยรูปแบบการประเมินควรมีหลายรูปแบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลหลายแง่มุมและครบทุกมิติของการเรียนรู้ คือ ด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ทำให้เชื่อได้ว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถ และ

ทัศนคติทางดนตรีในระดับใดได้อย่างถูกต้อง รูปแบบในการประเมินควรเป็นการประเมินทั้งการสอบและการประเมินผลตามสภาพจริง การสอบควรมีทั้ง 2 ลักษณะ คือ การสอบระหว่างเรียนและการสอบหลังการเรียนเพื่อให้ได้ผลที่กล่าวมาสำหรับการวัดผลตามสภาพจริง คือ การวัดผลโดยผู้เรียนไม่ต้องทำกิจกรรมการวัดผลอย่างเป็นรูปแบบคือการสอบ แต่เป็นการวัดผลตามสภาพการเรียนการสอน เป็นการให้งานทำระหว่างเรียน การทำกิจกรรมดนตรีต่างๆ โดยผู้สอนสังเกตและให้คะแนนหรือประเมินค่าพฤติกรรมหรือผลงานตามที่ได้มีการวางแผนไว้ ทัศนคติสามารถประเมินได้เป็นอย่างดี โดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออกทางดนตรี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555)

ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) เชื่อว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้างมากกว่าการรับความรู้ ดังนั้น เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนจะมุ่งสนับสนุนการสร้างความรู้มากกว่าการพยายามถ่ายทอด ดังนั้นทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ จึงมุ่งเน้นการสร้างความรู้มากกว่าความพยายามในการถ่ายทอดและสิ่งแวดล้อมจะมีความสำคัญในการสร้างความหมายตามสภาพบริบทจริง เป็นทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีหลักการที่สำคัญว่า ในการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือกระทำในการสร้างความรู้ ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ส่งเสริมให้ผู้เรียนรวบรวมแนวคิดที่หลากหลายและสังเคราะห์สิ่งเหล่านี้เป็นทฤษฎีที่บูรณาการขึ้นมาใหม่ (สุมาลี ชัยเจริญ, 2557)

ปัจจุบันนับได้ว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีความสนใจดนตรีสามารถศึกษาหาความรู้ได้มากกว่าเมื่อก่อน หลายโรงเรียนมีการเรียนการสอนและกิจกรรมดนตรีที่ดีมีมาตรฐานหลายโรงเรียนยังมุ่งไปที่กิจกรรมดนตรีเพื่อการประกวดไม่ได้เน้นการเรียนการสอนดนตรีเพื่อให้นักเรียนได้รับดนตรีอย่างครบถ้วน เพื่อนำไปใช้

ในการศึกษาต่ออย่างแท้จริงที่สำคัญคือ ไม่ได้มีการสอนทฤษฎีดนตรีสากลอย่างจริงจังมากพอ ทำให้มาตรฐานเรื่องทฤษฎีดนตรีสากลซึ่งจำเป็นในการศึกษาต่ออยู่ในระดับไม่เป็นที่พอใจ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555)

ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากลจึงจำเป็นต้องนำวิธีการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของดนตรีสากลและเกิดทักษะดนตรีในขณะที่เรียน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ มาใช้เป็นกรอบในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง กิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์จะสามารถช่วยพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้และช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผ่านการลงมือปฏิบัติจริง โดยผ่านกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้และเข้าใจในสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเองอย่างลึกซึ้ง ไปจนถึงการเกิดทักษะดนตรีสากลในด้านต่างๆ

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยบูรณาการพื้นฐานตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ดนตรีสากลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากลตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาทักษะทางดนตรีสากลของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากลตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนน้ำพองพัฒนศึกษา รัชมังคลาภิเษก อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2560 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ ทักษะทางดนตรีสากล เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ใช้ระยะเวลา 6 ชั่วโมง (1 ชม./สัปดาห์)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือต่างๆ ในการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนการจัดสร้างดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. แบบวัดทักษะดนตรีสากล ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้กิจกรรมเรียนรู้ดนตรีตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้เวลา 1 คาบ ซึ่งไม่ใช้เวลาของการเรียน

2. ชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

3. ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ตามแบบแผนการทดลองและวัดทักษะดนตรีสากลระหว่างที่นักเรียนทำกิจกรรม

4. หลังจากเรียนรู้ครบทุกเนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ แล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test)

5. ให้นักเรียนตอบแบบสำรวจความพึงพอใจเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรี ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

6. รวบรวมข้อมูลทั้งหมดและวิเคราะห์

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำข้อมูล โดยตรวจให้คะแนนในกระดาษคำตอบการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายโดยให้คะแนนดังนี้ 1) ตอบถูก ตรวจถูกให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน 2) ตอบผิด ไม่ตอบหรือเลือกคำตอบเกิน 1 คำตอบในข้อเดียวกันตรวจให้คะแนนข้อนั้นเป็น 0 คะแนน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือโดยใช้สูตรการหาค่า IOC (Index of Item

Objective Congruence) โดยพบว่ามีผลจากการหาค่า IOC เป็นไปตามเกณฑ์ที่

2.2 แบบวัดทักษะดนตรีสากลที่เรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ และสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือใช้สูตรการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence)

2.3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ค่าแจกแจง t-test แบบ Dependent ของเครื่องมือโดยใช้สูตรการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence)

2.4 แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อ กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ใช้ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือโดยใช้สูตรการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 10.39 และ 16.76 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาทักษะดนตรีสากลของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ผู้วิจัยได้สังเกตและมีเกณฑ์การประเมินทักษะในขณะที่นักเรียนลงมือทำกิจกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีการพัฒนาด้านทักษะอยู่ในระดับดี

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามแนวทฤษฎีสตรัคติวิสต์ พบว่า ผู้เรียนส่วนมากความคิดเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.04)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยดังกล่าว มีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สามารถนำมาใช้ในส่วนของเนื้อหาด้านดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ เพราะการจัด กิจกรรมเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์นั้น จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดความรู้และลงมือกระทำด้วยตนเอง โดยผู้สอนสร้างสถานการณ์ที่เป็นประสบการณ์ที่อยู่ในชีวิตประจำวันของนักเรียนมาสร้างปัญหา แล้วจัดกิจกรรมโดยการแบ่งกลุ่ม นักเรียนจะได้เรียนรู้ผ่านการทำงานกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสดู คิด แสดงความคิดเห็นและที่สำคัญคือ ได้สืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย นอกจากจะเรียนรู้เกี่ยวเนื้อหาที่สำคัญของดนตรีสากล การนำเสนอที่หลากหลายจะช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะทางด้านดนตรีไปควบคู่กัน ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์และนำเดินการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ดังนี้

1.1 เนื้อหาดนตรีสากล จำนวน 6 แผน ดังนี้ 1) ดนตรีในชีวิตประจำวัน 2) องค์ประกอบของดนตรีสากล 3) ทฤษฎีดนตรีสากล 4) ประเภทของเครื่องดนตรีสากล 5) ประเภทของวงดนตรีสากล 6) ดนตรีของฉันทัน

1.2 การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ ดนตรีสากลผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วสร้างกรอบแนวคิดในการพัฒนา โดยการนำหลักการตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ซึ่ง เสนอหลักการออกแบบ 7 ลำดับขั้นตอนที่ประยุกต์จากแนวคิดของ Cunningham (1993) ดังนี้

1.2.1 กระบวนการสร้างประสบการณ์เรียนรู้ ผู้วิจัยได้ออกแบบสถานการณ์ที่เป็นปัญหาทั้งหมด 6 สถานการณ์ปัญหา โดยนำสถานการณ์ที่เป็นประสบการณ์อยู่ในชีวิตประจำวันมาสร้างเป็นสถานการณ์ปัญหาที่มีความสอดคล้องกับบริบทจริงของผู้เรียน

1.2.2 การสร้างประสบการณ์อย่างลึกซึ้งในการเข้าถึงแนวคิดที่หลากหลาย โดยการให้ผู้เรียนสืบค้นความรู้จากแหล่งทรัพยากรในการเรียนรู้ เป็นที่รวบรวมข้อมูล เนื้อหา สารสนเทศที่ผู้เรียนใช้ในการแก้สถานการณ์ปัญหาที่ผู้เรียนได้เผชิญ

1.2.3 การเรียนรู้ในสภาพที่ฝังอยู่ในสภาพที่เป็นจริงและบริบทการแก้ปัญหาที่ตรงตามสภาพจริง โดยในแต่ละสถานการณ์ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ผ่านบริบทในสถานการณ์ปัญหาที่มีความแตกต่างกันแต่ละสถานการณ์ก็จะมีภารกิจที่ผู้เรียนจะได้รับ ซึ่งผู้เรียนจะต้องฝึกการใช้ทักษะการเรียนรู้แบบกลุ่ม เพื่อแก้ไขสถานการณ์ปัญหาและลงมือกระทำกิจกรรมตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

1.2.4 การส่งเสริมและสนับสนุนการคิดด้วยตนเองในกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้เรียน

จะได้เรียนรู้ด้วยการค้นพบจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ มัลติมีเดีย รวมถึงผู้เชี่ยวชาญ เพื่อน

1.2.5 การฝึกการเรียนรู้ลงในประสบการณ์ทางสังคม โดยจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้เป็นกลุ่ม ซึ่งจัดให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 10 คน จำนวน 3 กลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการอภิปราย ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและให้ผู้เรียนได้มีมุมมองที่หลากหลาย

1.2.6 การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้รูปแบบที่หลากหลายในการนำเสนอ ผู้เรียนนำเสนอผลงาน การอภิปรายระหว่างกลุ่ม การใช้รูปแบบที่หลากหลายในการนำเสนอตามลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนที่แสดงออกมาทางผลงานเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทักษะทางด้านดนตรี

1.2.7 การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองในกระบวนการสร้างความรู้ การให้ผู้เรียนจัดทำแผนผังความคิดรวบยอด (Concept Map) คือ การแสดงรูปแบบการเรียนรู้จากกิจกรรม ซึ่งสามารถแก้ปัญหาและสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมาด้วยตนเอง

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามแนวทฤษฎีสตรัคติวิสต์คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 10.39 และ 16.76 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (จิตติวิทย์ พิทักษ์, 2557) ที่ได้ศึกษาการออกแบบและพัฒนาชุดสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ส่งเสริมพหุปัญญาทางด้านดนตรี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน

โดยใช้ชุดสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ส่งเสริมพหุปัญญาทางด้านดนตรี พบว่า เปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาทักษะดนตรีสากลของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามแนวทฤษฎีสตรัคติวิสต์ พบว่า นักเรียนเกิดทักษะทางด้านดนตรีสากล ผู้วิจัยได้สังเกตและมีเกณฑ์การประเมินทักษะในขณะที่ยกเรียนลงมือทำกิจกรรม โดยนักเรียนส่วนใหญ่มีการพัฒนาด้านทักษะด้านการฟังอยู่ในระดับดีตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด เมื่อได้ฟังเพลง นักเรียนจะสามารถเปรียบเทียบเสียง อารมณ์ ความรู้สึก ประเมินคุณภาพ และแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ได้ยินได้ อีกทั้งการนำเสนอช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดทักษะด้านการร้องและจังหวะ ซึ่งนักเรียนจะนำเสนอผ่านการร้องด้วยบทเพลงหลากหลายรูปแบบ ซึ่งบางกิจกรรมผู้วิจัยก็ได้มีการเปิดเพลงและให้นักเรียนร้องตามที่ได้ยิน นักเรียนส่วนใหญ่สามารถร้องได้ตรงตามจังหวะทำให้เกิดทักษะทางด้านจังหวะอีกด้วย นักเรียนส่วนใหญ่สามารถแยกความแตกต่างของจังหวะได้ เช่น ช้า เร็ว เป็นต้น อ่านโน้ต ประมวลและร้องได้ตรงตามจังหวะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (จิตติวิทย์ พิทักษ์, 2557) ที่ได้ศึกษาการออกแบบและพัฒนาชุดสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ส่งเสริมพหุปัญญาทางด้านดนตรี พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ส่งเสริมพหุปัญญาทางด้านดนตรีส่วนใหญ่สามารถได้รับการพัฒนาด้านทักษะดนตรี เมื่อฟังเพลง สามารถระบุได้ว่าเป็นเพลงยุคสมัยใด เข้าใจทำนองเพลง สามารถร้องเพลงได้ถูกต้อง จังหวะ สามารถเคลื่อนไหวตามทำนองเพลง และความพร้อมเพียงของเคลื่อนไหวตามทำนองเพลง

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ พบว่า นักเรียนส่วนมากความคิดเห็นในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ฉัตรชัย จิรลาภวิรุฬห์, 2559) ที่ได้พัฒนาชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ภาพรวม นักเรียนมีระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.44 เมื่อพิจารณารายด้านระดับความพึงพอใจที่มากที่สุดคือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 4.51 รองลงมาคือด้านผู้สอน มีค่าเฉลี่ย 4.43 และด้านเนื้อหาของชุดกิจกรรม อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 4.40

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้สอนควรศึกษาบริบทของนักเรียน ก่อนออกแบบกิจกรรม เพื่อให้กิจกรรมเหมาะสมกับนักเรียน

1.2 ก่อนดำเนินกิจกรรม ผู้สอนควรเตรียมอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนให้พร้อม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสื่อที่หลากหลายรูปแบบ

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ นอกจากจะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ทางด้านเนื้อหาในส่วนของดนตรีสากล กิจกรรมยังช่วยส่งเสริมในการพัฒนาทักษะดนตรี ทางด้านการฟัง ร้องและจังหวะ ซึ่งเป็นพื้นฐานการปฏิบัติเครื่องดนตรีต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ทางด้านดนตรีไปพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ เช่น การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล

2.2 ควรทดลองกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีสากล ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ไปใช้กับนักเรียนในช่วงชั้นอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* สาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิตติวิทย์ พิทักษ์. (2557). *การออกแบบและพัฒนาชุดสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ที่ส่งเสริมพหุปัญญาทางด้านดนตรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฉัตรชัย จิรลาภวิรุฬห์. (2559). *การพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). *ดนตรีศึกษาหลักการและสาระสำคัญ*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมาลี ชัยเจริญ. (2557). การพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุกรี เจริญสุข. (2548). จะฟังดนตรีอย่างไรให้เพราะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: หอรัตนชัยการพิมพ์.